

Wil je weten hoe en wanneer je jouw bomen en struiken het beste kunt snoeien? De Snoei & Groei kalender helpt je op weg! In deze handige kalender vind je de juiste snoeiperiode én methode om je (stads)tuin gezond en in topvorm te houden. En dat niet alleen: door bomen en struiken te planten, draag je ook bij aan meer biodiversiteit en verkoeling.

Bij Trees for All doen we dat ook. Van het platteland tot de stad: we planten inheemse bomen die daar van nature thuishoren. Deze soorten zorgen voor een stabiel klimaat, meer biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Groei & Bloei helpt je graag op weg om met praktische inspiratie jouw tuin bij te laten dragen aan biodiversiteitsherstel, want iedere tuin telt. Omdat snoeien vaak nodig is in een kleine stadstuin, geven wij je samen graag tips over hoe je dit het beste kunt doen. Zo kun je blijven genieten van een tuin met gezonde en veerkrachtige bomen!

LEGENDA

- Onderhouds snoei
- Vormsnoei
- Verjongings snoei (indien nodig)
- Verjongings snoei bij struiken die makkelijk uitlopen op oud hout
- Verjongings snoei bij braam en vroege framboos
- Verjongings snoei bij fruitstruiken
- ▨ Snoeien niet noodzakelijk

Voor een uitleg van de verschillende snoeimethoden, de snoeiperiodes en overige tips, scroll je naar de onderkant van de kalender.

INHEEMSE BOOM- OF STRUIKSORTEN	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Berk <i>BETULA PENDULA</i>												
Beuk <i>FAGUS SYLVATICA</i>												
Beukenhaag <i>FAGUS SYLVATICA</i>												
Esdoorn <i>ACER PSEUDOPLATANUS</i>												
Fladderiep <i>ULMUS LAEVIS</i>												
Gelderse Roos <i>VIBURNUM OPULUS</i>												
Gewone Hazelaar <i>CORYLUS AVELLANA</i>												
Grove Den <i>PINUS SYLVESTRIS</i>												
Haagbeuk <i>CARPINUS BETULUS</i>												
Haagbeukenhaag <i>CARPINUS BETULUS</i>												
Jeneverbes <i>JUNIPERUS COMMUNIS</i>												
Leilinde <i>TILIA CORDATA / PLATYPHYLLOS</i>												
Meidoorn <i>CRATAEGUS MONOGYNA</i>												
Meidoorn als haag <i>CRATAEGUS MONOGYNA</i>												
Mispel <i>MESPILUS GERMANICA</i>												
Tamme kastanje <i>CASTANEA SATIVA</i>												
Taxus <i>TAXUS BACCATA</i>												
Taxus als haag <i>TAXUS BACCATA</i>												
Knotwilg <i>SALIX ALBA</i>												
Zomereik <i>QUERCUS ROBUR</i>												
Zwarte Els <i>ALNUS GLUTINOSA</i>												

POPULAIRE BOOM- EN STRUIKSORTEN	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Amberboom <i>LIQUIDAMBAR STYRACIFLUA</i>												
Azalea <i>RHODODENDRON SUBGENUS AZALEA</i>												
Berkenboom <i>BETULA PENDULA</i>												
Beukenboom <i>FAGUS SYLVATICA</i>												
Bolcatalpa <i>CATALPA BIGNONIODES 'NANA'</i>												
Dakplataan <i>PLATANUS * HISPANICA</i>												
Dwergmispel <i>COTONEASTER HORIZONTALIS</i>												
Eucalyptus <i>EUCALYPTUS SPP.</i>												
Fuchsia <i>FUCHSIA MAGELLANICA</i>												
Ginkgo <i>GINKGO BILOBA</i>												
Hortensia <i>HYDRANGEA SPP.</i>												
Japanse Esdoorn <i>ACER PALMATUM</i>												
Japanse sierkers <i>PRUNUS SERRULATA</i>												
Judasboom <i>CERCIS SILIQUASTRUM</i>												
Kerspruim <i>PRUNUS CERASIFERA 'NIGRA'</i>												
Klimroos excl. Ramblerroos <i>ROSA SPP.</i>												
Kornoelje <i>CORNUS ALBA</i>												
Laurier <i>LAURUS NOBILIS</i>												
Leilinde <i>TILIA EUROPAEA 'PALLIDA'</i>												
Magnolia <i>MAGNOLIA SPP.</i>												
Oleander <i>NERIUM OLEANDER</i>												
Olijfbom <i>OLEA EUROPAEA</i>												
Palmboom <i>ARECACEAE SPP.</i>												
Pieris <i>PIERIS JAPONICA</i>												
Rhododendron <i>RHODODENDRON SPP.</i>												
Rode Esdoorn <i>ACER RUBRUM</i>												
Rozen <i>ROSA SPP.</i>												
Sering <i>SYRINGA VULGARIS</i>												
Sierappel <i>MALUS FLORIBUNDA</i>												
Sierpeer <i>PYRUS CALLERYANA</i>												
Skimmia <i>SKIMMIA JAPONICA</i>												
Sneeuwbal <i>VIBURNUM OPULUS</i>												
Trompetboom <i>CATALPA BIGNONIODES</i>												
Trompetboom leiboom <i>CATALPA</i>												
Vlinderstruik <i>BUDDLEJA DAVIDII</i>												

VOEDSELBOOM- EN STRUIKSORTEN	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Abrikoos <i>PRUNUS ARMENIACA</i>												
Amandel <i>PRUNUS DULCIS</i>												
Appelboom <i>MALUS DOMESTICA</i>												
Aroniabes <i>ARONIA MELANOCARPA</i>												
Blauwe bes <i>VACCINIUM CORYMBOSUM</i>												
Bramen <i>RUBUS FRUTICOSUS</i>												
Duindoorn <i>HIPPOPHAE RHAMNOIDES</i>												
Framboos <i>RUBUS IDAEUS</i>												
Gewone Vlier <i>SAMBUCUS NIGRA</i>												
Hazelaar <i>CORYLUS AVELLANA</i>												
Jostabes <i>RIBES * NIDIGROLARIA</i>												
Kers <i>PRUNUS AVIUM</i>												
Kweeper <i>CYDONIA OBLONGA</i>												
Mispel <i>MESPILUS GERMANICA</i>												
Moerbeï <i>MORUS NIGRA</i>												
Nashipeer <i>PYRUS PYRIFOLIA</i>												
Olijfbom <i>OLEA EUROPAEA</i>												
Olijfwilg <i>ELAEAGNUS ANGUSTIFOLIA</i>												
Peer <i>PYRUS COMMUNIS</i>												
Perzik <i>PRUNUS PERSICA</i>												
Pruim <i>PRUNUS DOMESTICA</i>												
Rode Aalbes <i>RIBES RUBRUM</i>												
Rode kruisbes <i>RIBES UVA-CRISPA</i>												
Vijg <i>FICUS CARICA</i>												
Walnoot <i>JUGLANS REGIA</i>												
Witte Aalbes <i>RIBES RUBRUM VAR. ALBA</i>												
Zwarte bes <i>RIBES NIGRUM</i>												

Verskillende snoeimethoden

- **Onderhouds snoei**
Gebruik deze snoeimethode om bomen rustig te houden qua groei. Verwijder alleen dode, beschadigde en kruisende takken. Snoei vlak naast de takkraag* of net boven een zijtak die in de juiste richting groeit. Snoei niet meer dan noodzakelijk, zodat de natuurlijke vorm van de boom behouden blijft en snoei ook nooit meer dan 20% van de bladmassa weg, om rustige hergroei te stimuleren.
- **Vormsnoei**
Deze snoeimethode houdt bomen en struiken in een bepaalde vorm, zoals bij knot-, lei- en dakbomen. Snoei alle lange takken weg, vlak naast de takkraag. Dit stimuleert de groei van lange scheuten in het groeiseizoen, waardoor een dicht bladerdek ontstaat.
- **Verjongings snoei (indien nodig)**
Bij struiken die erg groot kunnen worden mag je deze snoei toepassen om nieuw hout te laten vormen. Zaag nooit teveel weg. Laat oud hout staan voor de jonge takken en om bloemen en vruchten te krijgen.
- **Verjongings snoei bij struiken die makkelijk uitlopen op oud hout**
Voer deze snoei uit in maart of april bij struiken die gemakkelijk nieuwe scheuten vormen en in de zomer bloeien. Knip een derde van de dikste takken weg en zorg ervoor dat het midden van de struik openblijft. Zo krijgen jonge scheuten genoeg ruimte om omhoog te groeien.

- **Verjongings snoei bij braam en vroege framboos**
Voer deze snoei aan het begin van het groeiseizoen uit. Hierdoor krijgen jonge scheuten genoeg ruimte om te groeien. Deze nieuwe scheuten zullen het volgende jaar bloemen en vruchten geven. Laat maximaal 5 sterke takken van het vorige jaar staan, want deze zorgen dit jaar voor fruit. Snoei de rest weg en zorg ervoor dat de plant voldoende licht, lucht en ruimte krijgt.
- **Verjongings snoei bij fruitstruiken**
Excl. braam en vroege framboos, zie hierboven
Voer deze snoei direct na de oogst uit. De vruchten groeien aan korte takjes (kortloten) op hout van 1, 2 of 3 jaar oud. Let daarom goed op waar de struik bloeit en snoei niet te veel weg. Verwijder maximaal een derde van de takken om de plant gezond te houden en nieuwe groei te stimuleren.
- ▨ **Snoeien niet noodzakelijk**
Somme bomen hoeft je niet te snoeien, behalve als je ze wilt opkronen (het verwijderen van de onderste takken). Controleer of de boom in staat is jonge takken te vormen op oud hout, want sommige bomen lopen niet meer uit als ze te ver worden teruggesnoeid. Snoei daarom met beleid en alleen wanneer het echt nodig is.

* Zie ter verduidelijking de foto's onderaan de kalender.

Snoeiperiodes

- Maart – april**
Na de koudste periode van de winter kun je planten snoeien die in de zomer bloeien. Deze planten krijgen bloemen op de nieuwe scheuten die vanaf het voorjaar groeien.
- Juni – september**
Voor de meeste bomen en struiken is snoeien in de zomer het beste, omdat de sapstroom dan actief is. De snoeiwonden worden hersteld tegen infecties en beginnen direct te overgroeien. Zorg ervoor dat je tijdig ingrijpt, zodat de wonden niet groter worden dan 10 cm. Dit helpt de plant sneller te herstellen.
- Juni – september (na de oogst)**
Snoei direct na de fruitoogst, maar alleen als de bloemknoppen nog vol in het blad zit. Zo krijgt het licht de kans om de bloemknoppen goed te bereiken. Laat de kortloten* staan. Dit zijn korte, dikke takjes met meerdere dikke knoppen die volgend jaar bloemen en vruchten geven. Snoei Prunus-soorten zo min mogelijk, omdat ze gevoelig zijn voor infecties.

- November – februari**
Snoei in deze periode uitsluitend knotbomen, leibomen en dakbomen. Dit zorgt ervoor dat er lange scheuten groeien en de kroon dicht blijft. Snoei deze bomen elk jaar om te voorkomen dat ze doorgroeien naar hun natuurlijke, grotere vorm. Door jaarlijks te snoeien, behoudt de boom zijn gewenste vorm.
- Vaker snoeien (hagen)**
Hagen worden meerdere keren per jaar gesnoeid om struiken en smal te blijven. Omdat deze planten gedurende het hele groeiseizoen bloeien, is het nodig ze 2 tot 3 keer per jaar te snoeien. De beste periode hiervoor is van juni tot eind september, dus wanneer de haag groeit.

* Zie ter verduidelijking de foto's onderaan de kalender.

Snoei- en groeip tips

- Kies voor inheemse bomen en struiken**
Inheemse bomen en struiken zijn beter aangepast aan het klimaat en trekken nuttige insecten en vogels aan.
[Zie tuinernietin van Flora.nl: flora.nl/tuinernietin](http://www.flora.nl/tuinernietin)
- Maak een boomspiegel**
De wortels van een boom groeien altijd veel breder uit dan de takken. Zorg er daarom voor dat de grond rond de stam zoveel mogelijk vrij blijft van tegels of stenen. Bedek de grond met bloeiende planten. Dit zorgt voor meer bloemen, insecten en andere dieren in de tuin.
- Gooi snoeiafval niet weg**
Gebruik takken en bladeren om een takkenrill te maken of om te composteren. Een takkenrill is een stapel snoeiafval tussen paaltjes. Het is een natuurlijke afscheiding en een veilige plek voor insecten, vogels en andere kleine dieren. Plaats takken niet tegen levende bomen en struiken aan i.v.m. rot die de tak kan beschadigen.
- Check de gezondheid van je boom**
Kijk regelmatig of je boom dode of beschadigde takken heeft en snoei deze weg. Een gezonde boom groeit beter en is beter bestand tegen klimaatverandering.
- Kies het juiste snoeigereedschap**
Elektrische snoeischaar is handig, maar ze snoeien niet precies genoeg. Ze laten kleine stompjes achter die kunnen gaan rotten. Gebruik liever een scherpe snoeischaar* of een goede snoeizaag* als de takken te dik zijn.

* Zie ter verduidelijking de foto's hiernaast.

Voorbeeldfoto's

- Kortloten**
- Takkraag**
- Snoeizaag**
- Snoeischaar**